

INFORMACIJA
o kretanju makroekonomskih pokazatelja
za januar/siječanj – septembar/rujan 2022. godine

Sadržaj

Uvod.....	3
1. Realni sektor.....	5
<i>Kretanje industrijske proizvodnje.....</i>	5
<i>Maloprodaja.....</i>	7
<i>Tržište rada.....</i>	8
2. Javne finansije.....	11
<i>Indirektni porezi u Bosni i Hercegovini.....</i>	12
<i>Prihodi od direktnih poreza, doprinosa i neporeskih prihoda .....</i>	14
3. Cijene, monetarni i finansijski sektor.....	13
<i>Cijene.....</i>	13
<i>Monetarni sektor.....</i>	14
<i>Bankarski sektor.....</i>	16
<i>Berze u Bosni i Hercegovini.....</i>	19
4. Vanjski sektor.....	21
<i>Vanjskotrgovinska robna razmjena.....</i>	21
5. Strana direktna ulaganja.....	24

Uvod

Vijeće ministara Bosne i Hercegovine je na 79. sjednici održanoj 05.03.2009. godine razmotrilo i usvojilo Prijedlog mjera iz nadležnosti Vijeća ministara Bosne i Hercegovine za ublažavanje uticaja globalne ekonomske krize na privredu Bosne i Hercegovine. Direkcija za ekonomsko planiranje je zadužena da u vezi sa navedenim prati kretanje makroekonomskih pokazatelja i da izvještaj o kretanju mjesečno dostavlja Vijeću ministara.

Direkcija je zadužena da „Informaciju“ dostavlja mjesečno Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine u svrhu praćenja uticaja svjetske ekonomske krize na ekonomiju Bosne i Hercegovine.

„Informacija“ obuhvata kretanje glavnih makroekonomskih pokazatelja u Bosni i Hercegovini za navedeni period. Detaljna pojašnjenja svih oblasti koje su obuhvaćene u ovom dokumentu se mogu naći u Ekonomskim trendovima Bosne i Hercegovine koje publikuje Direkcija, kvartalno - četiri puta godišnje, te redovno dostavlja Vijeću ministara i Parlamentu Bosne i Hercegovine.

* * *

Trenutno raspoloživi preliminarni statistički podaci ukazuju na to da je trend rasta ekonomske aktivnosti iz prošle godine nastavljen i u prvoj polovini 2022. godine. Tako je Bosna i Hercegovina prema podacima BHAS-a za P1 2022. godine ostvarila realni ekonomski rast od oko 6% u odnosu na isti period prethodne godine.¹ Ova relativno visoka stopa ekonomskog rasta predstavlja nastavak trenda rasta ekonomske aktivnosti iz prethodne godine (P1 2021/ P1 2020 3,8%) i posljedica je jačanja kako domaće, tako i izvozne tražnje. Naime, prema podacima Eurostat-a za P1 2022. godine unatoč velikim izazovima kao što su ukrajinska kriza i pojačani inflatorni pritisci u zemljama EU nastavljen je trend rasta ekonomske aktivnosti što je rezultiralo ekonomskim rastom od oko 5%.² Visok nivo ekonomske aktivnosti u zemljama EU nesumnjivo je imao pozitivne implikacije na ekonomsku kretanja kako u regionu tako i u Bosni i Hercegovini u prvoj polovini 2022. godine.³ Ako se pažljivije posmatra struktura ostvarenog rasta BDP-a u P1 2022. godine može se zaključiti da je finalna potrošnja predstavljala ključno uporište ekonomskog rasta u zemlji. Naime, u prvom polugodištu 2022. godine došlo je do povećanja finalne potrošnje od 3,1% (privatna potrošnja 3,5%, javna potrošnja 1,6%), tako da je ukupan doprinos ekonomskom rastu iznosio oko 3 p.p, što predstavlja polovinu ostvarenog ekonomskog rasta od 6%. Povećanje broja zaposlenih od oko 2%, dvocifren rast novčanih priliva iz inostranstva uz kreditni rast sektora stanovništva od oko 5% uprkos jačanju inflatornih pritisaka omogućili su ovaj rast privatne potrošnje u Bosni i Hercegovini. Ako se ima u vidu da privatna potrošnja čini 75% BDP-a, može se zaključiti da je rast privatne potrošnje od preko 3% bio najzaslužniji za ostvareni ekonomski rast u prvoj polovini 2022. godine. Određeni kratkoročni statistički pokazatelji kao što su porast prometa u maloprodaji od oko 15%, rast robnog uvoza od skoro 40%, kao i povećanje prihoda od PDV-a od oko 16% na implicitan način potvrđuju rast privatne potrošnje u Bosni i Hercegovini. S druge strane, obzirom na povećanje javnih rashoda usljed preduzetih mjera u borbi protiv inflacije i izborne godine javna potrošnja

---

¹ Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine, Saopštenje, „Bruto domaći proizvod, rashodni pristup tromjesečni podaci za K2 2022. godine“, 06.10.2022. godine.

² Eurostat, Euroindicators, „Preliminary flash estimate for the first quarter of 2022“, 52/2022 - 29 April 2022

³ EU Candidate Countries & Potential Candidates Quarterly, (CCEQ), 2nd Quarter 2022.

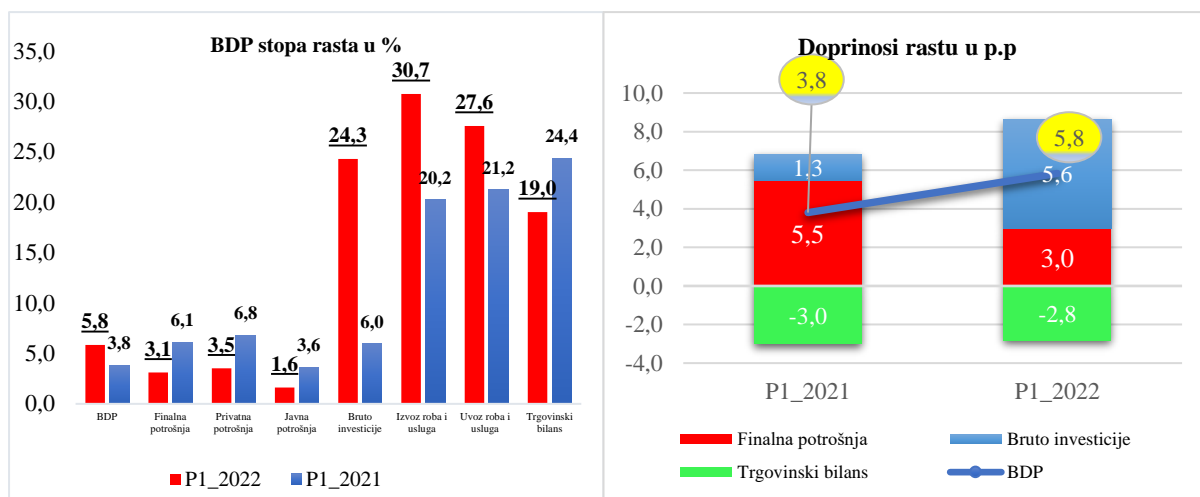
je očekivano porasla za 1,6% u odnosu na isti period prethodne godine uz doprinos ekonomskom rastu od 0,3 p.p. Međutim, ono što je obolježilo ekonomska kretanja u prvoj polovini 2022. godine kako u Bosni i Hercegovini tako i u svijetu je pojačani inflatorni pritisci. Naime, post-pandemijski ekonomski oporavak, pokidani lanci snadbijevanja i u konačnici kriza u Ukrajini doveli su naglog skoka svjetskih cijena prije svega energenata i hrane, što se odrazilo na cijene ostalih roba i usluga u svijetu. Tako je rast svjetskih cijena u prvoj polovini 2022. godine prema podacima IMF-a iznosio skoro 50%, pri čemu su najznačajnija povećanja ostvarena u okviru kategorija energenti 97% (sirova nafta 66,5%, prirodni gas 213%) i hrane 20,5%. Ova globalna cjenovna kretanja rezultirala su naglim povećanjem cijena roba i usluga u Bosni i Hercegovini i prvoj polovini 2022. godine.⁴ Tako je u Bosni i Hercegovini u periodu januar-septembar 2022. godine registriran rast indeksa potrošačkih cijena CPI od 13,3% u odnosu na isti period prethodne godine. U slučaju nastavka trenda rasta kako svjetskih tako i potrošačkih cijena što je vrlo izvjesno, to bi se moglo vrlo negativno odraziti i na ekonomski rast. U skladu s tim, relevantne međunarodne institucije koje se bave projekcijama ekonomskog rasta značajno su revidirale projekcije ekonomskog rasta za 2022. godinu. Pored povećanja potrošnje, prema podacima statistike nacionalnih računa BHAS-a za P1 2022 godine u Bosni i Hercegovini je registriran relativno snažan rast bruto investicija od skoro 25% u odnosu na isti period prethodne godine, dok je doprinos istih u ekonomskom rastu iznosio preko 5 p.p. Međutim, prilikom interpretacije ovog relativno snažnog rasta investicija u prvoj polovini 2022. godine potrebno je imati u vidu da se u okviru kategorije nalaze i zalihe koje su vrlo vjerovatno imale utjecaj na rast investicija u ovom periodu. Pored kategorije zaliha, ova relativno visoka stopa rasta investicije nesumnjivo je posljedica i niske osnovice iz istog period prethodne godine, obzirom da oporavak investicionih ulaganja napreduje dosta sporije u odnosu na ostale komponente u strukturi BDP-a. Naime, iako podaci iz nacionalnih računa ukazuju na dvocifren rast investicija određeni kratkoročni pokazatelji kao što je stagnacija građevinskih radova sa registriranom stopom rasta od -0,2%, kao i slabašan porast kredita nefinansijskim preduzećima od oko 3% to ne potvrđuju. Istovremeno jačanje kako izvozne tako i domaće tražnje uz značajan rast svjetski cijena rezultirao je snažnim rastom ukupne vanjskotrgovinske robne razmjene u Bosni i Hercegovini. Naime, prema podacima BHAS-a za P1 2022. godine ukupna vanjskotrgovinska razmjena (robe + usluge) uvećana je za oko 30%, što je posljedica istovremenog rasta izvoza i uvoz. Međutim, prilično ujednačene stope rasta uvoza 27,3% i izvoza 30,3%⁵ rezultirali su povećanjem vanjskotrgovinskog deficita od skoro 20% u odnosu na isti period prethodne godine, tako da je doprinos vanjskog sektora u ekonomskom rastu bio negativan i iznosio je 2,8 p.p. Detaljniji pregled strukture ekonomskog rasta u Bosni i Hercegovini u P1 2022. godine po komponentama rasta prikazan je na grafikonu ispod.

---

⁴ <https://data.imf.org/?sk=471DDDF8-D8A7-499A-81BA-5B332C01F8B9&sId=1547558078595>

⁵ Prikazane stope rasta izvoza i uvoza predstavljaju ukupne kategorije (robe + usluge) i realna povećanja po ovim kategorijama, a podaci su preuzeti iz saopštenja statistike nacionalnih računa za BHAS-a K2 2022. godine.

Grafikon 1: Struktura ekonomskog rasta u Bosni i Hercegovini u P1 2022. godine (stope rasta u % i doprinosi rastu u p.p)

Izvor: BHAS

Kada je u pitanju kretanje ekonomskog rasta u Bosni i Hercegovini u K3 2022. godine vrijedi istaći da podaci iz statistika nacionalnih računa nisu bili dostupni u vrijeme pripreme ovog izvještaja. S druge strane, većina kratkoročnih indikatora ekonomske aktivnosti (industrijska proizvodnja, vanjskotrgovinska robna razmjena, malo prodaja) bilježi usporavanja u odnosu na prvo polugodište. S druge strane, trend rasta cijena kako u svijetu tako i u Bosni i Hercegovini je nastavljen, pa je tako prema podacima za period januar-septembar 2022. godine rast indeksa potrošačkih cijena iznosio 13,3% u odnosu na isti period prethodne godine. Ovakav trend kretanja kratkoročnih ekonomskih pokazatelja praćen rastom cijena nesumnjivo će usporiti ekonomski rast u Bosni i Hercegovini do kraja godine.

1. Realni sektor

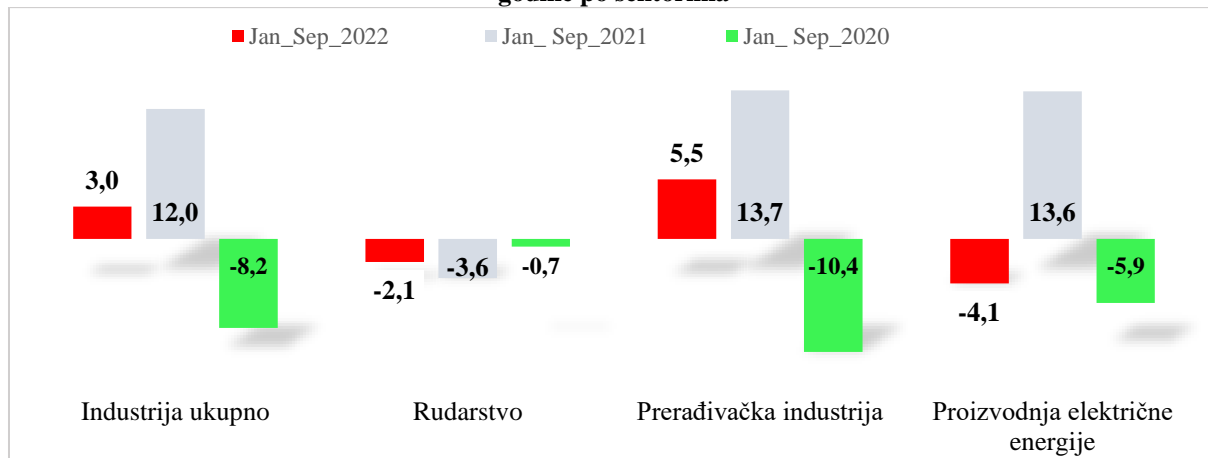
Kretanje industrijske proizvodnje

Trenutno raspoloživi statistički podaci (međunarodni i domaći) za prvih 9 mjeseci 2022. godinu ukazuju na to da je trend rasta privredne aktivnosti nastavljen, ali nešto nižim intezitetom u odnosu na prethodnu godinu. Naime, prema podacima Eurostata za P1 2022. godine u zemljama EU zabilježen je ekonomski rast od oko 5% u odnosu na isti period prethodne godine.⁶ Čini se da je sličan trend rasta industrijske proizvodnje u Bosni i Hercegovini nastavljen i u 2022. godini. Naime, prema trenutno raspoloživim preliminarnim podacima BHAS-a za period januar-septembar 2022. godine u Bosni i Hercegovini je registriran rast fizičkog obima industrijske proizvodnje od 3% u odnosu na isti period prethodne godine. Posmatrano po kvartalima, registrirane stope fizičkog obima industrijske proizvodnje su iznosile K1 3,9%, K2 5,3% i K3 -0,3%. Ove stope rasta ukazuju da je u posljednjih nekoliko mjeseci došlo do određenog slabljenja proizvodnje u Bosni i Hercegovini u odnosu na početak godine. Ovakav trend kretanja industrijske proizvodnje u Bosni i Hercegovini na implicitan način ukazuje da ekonomska aktivnost usporava u odnosu na početak godine. Ako se detaljnije posmatra struktura fizičkog obima proizvodnje može se zaključiti da je rast na nivou perioda januar-septembar 2022. godine ostvaren isključivo zahvaljujući povećanju proizvodnje u okviru prerađivačke industrije od 5,5%. S druge strane, u okviru sektora rudarstvo zabilježeno je

⁶ Eurostat, Euroindicators, „Industrial Production“, 43/2022, 20 May 2022.

smanjenje od 2,1%, dok je proizvodnja električne energije smanjena za 4,1% u odnosu na isti period prethodne godine.⁷ Pregled kretanja fizičkog obima industrijske proizvodnje u Bosni i Hercegovini po sektorima za period januar-septembar 2022. godine prikazan je na grafikonu ispod.

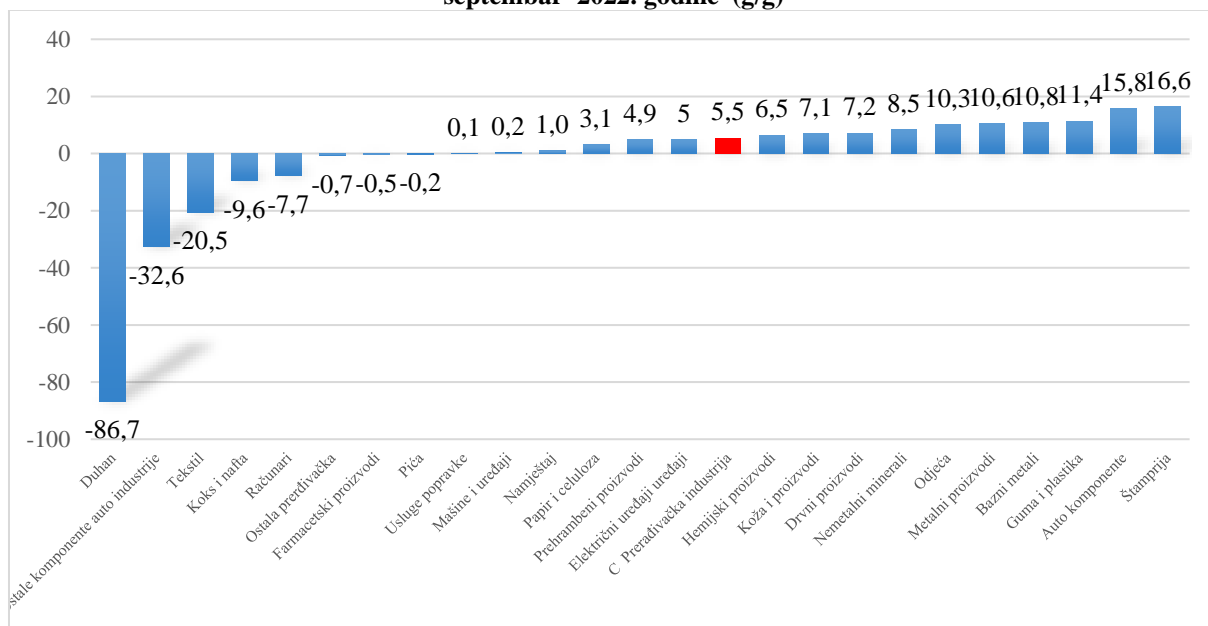
Grafikon 2: Pregled kretanja fizičkog obima industrijske proizvodnje u periodu januar-septembar 2022. godine po sektorima

Izvor: BHAS

Proizvodni procesi u okviru prerađivačke industrije u Bosni i Hercegovini u velikoj mjeri su determinisana kretanjem izvozne tražnje odnosno privredne aktivnosti u glavnim trgovinskim partnerima zemalja EU. U skladu s tim, prilično snažan ekonomski rast u zemljama EU od oko 5% rezultirao je povećanjem fizičkog obima proizvodnje u okviru prerađivačke industrije od 6,0% u odnosu na isti period prethodne godine. Posmatrano po granama najznačajniji rast proizvodnje je ostvaren u okviru tradicionalno izvoznih grana koje svoje proizvode plasiraju na tržišta zemalja EU. Pregled kretanja proizvodnje u okviru prerađivačke industrije po granama u periodu januar-septembra 2022. godine prikazan je na grafikonu ispod.

Grafikon 3: Stope rasta proizvodnje u okviru prerađivačke industrije po granama u periodu januar-septembar 2022. godine (g/g)

Izvor: BHAS

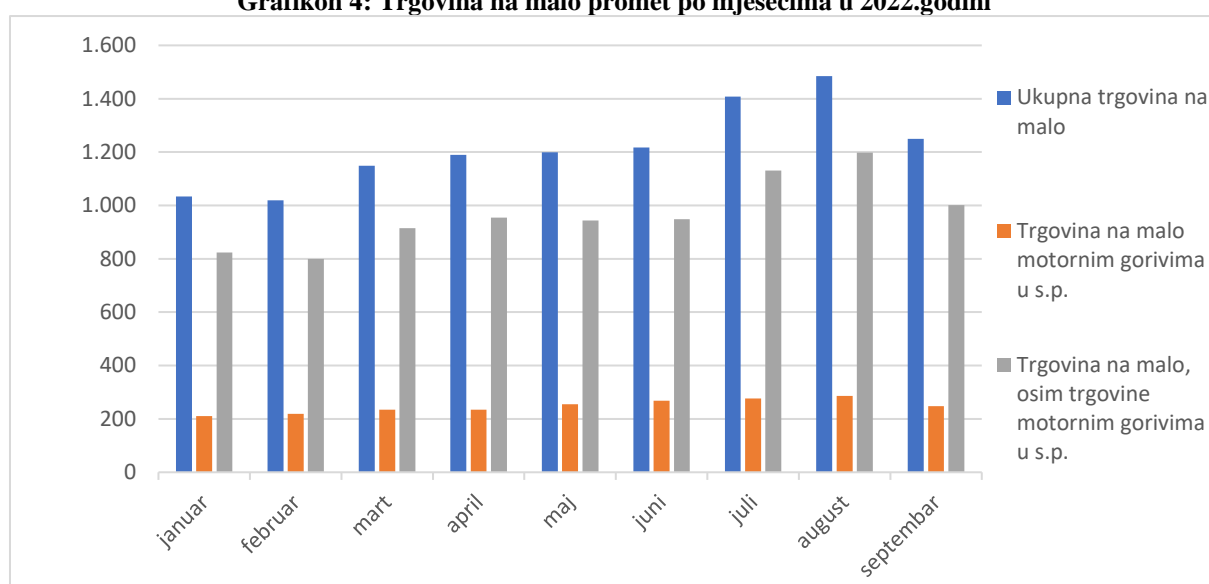
⁷Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine, Saopštenje, „Indeks obima industrijske proizvodnje u Bosni i Hercegovini za septembar 2022. godine-prethodni podaci“, 27.09.2022. godine.

Maloprodaja

Ukupan promet maloprodaje u Bosni i Hercegovini, u periodu januar-septembar, porastao je za 13,8% g/g (promet je iznosio 10,949 milijardi KM, veći je za 1,329 milijardi KM u odnosu na isti period prethodne godine). Posmatrajući ovo veliko povećanje rasta prometa treba imati u vidu da je u navedenom periodu došlo do značajnijeg rasta proizvodnih, nabavnih i transportnih cijena roba i usluga što se sasvim sigurno odrazilo i na porast nivoa cijena u maloprodaji.

Prema zvaničnim podacima BHAS-a, za mjesec septembar 2022. godine, zabilježen je realni rast prometa u maloprodaji od 9,2% g/g⁸. Trgovina motornim gorivima u specijaliziranim prodavnicama (dalje u tekstu s.p.), u posmatranom mjesecu je zabilježila simboličan rast od 0,4%. Do spomenutog rasta ukupne trgovine najviše je došlo usljed povećanja prometa kod ostatka trgovine na malo (kada se izuzme trgovina motornim gorivima u s.p.) gdje je zabilježen rast od 11,6% g/g (porast za 104 miliona KM). Promet registrovan preko fiskalnih uređaja u Bosni i Hercegovini, u mjesecu septembaru 2022. godine, je porastao za 23,85 % (g/g).

Grafikon 4: Trgovina na malo promet po mjesecima u 2022.godini

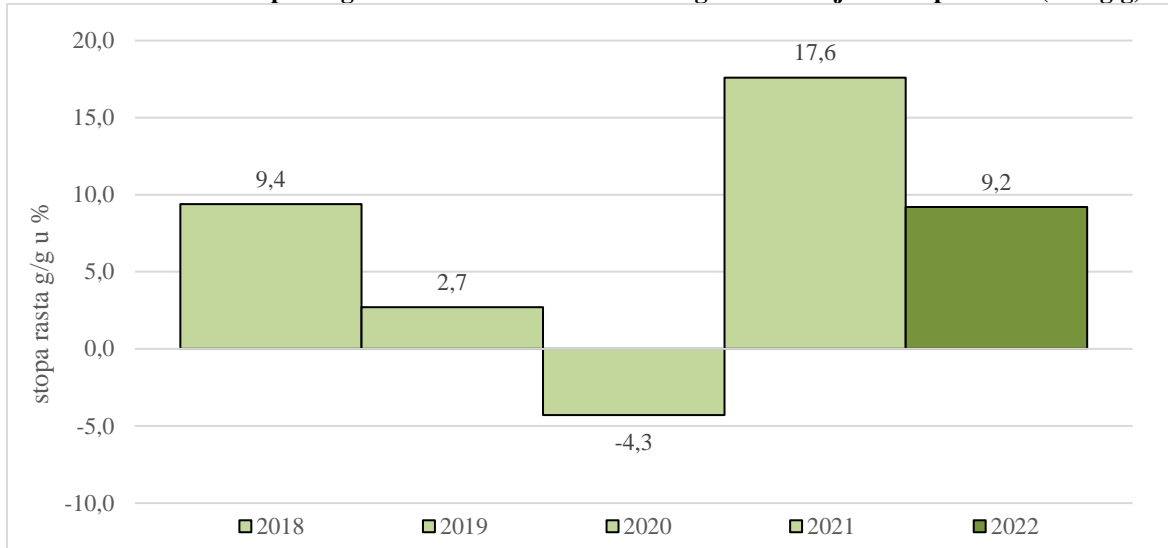
Izvor: BHAS

Promet u trgovini na malo hranom, pićem i duhanskim proizvodima u nespecializiranim prodavnicama (dalje u tekstu n.p.) ostvario je realni rast od 5,4% g/g (porast za 16,1 miliona KM) dok je u istovremeno promet u trgovinama na malo hranom, pićem i duhanskim proizvodima u s.p. smanjen za 3,7% g/g (promet je manji za 1,1 milion KM). U okviru trgovine na malo neprehrambenim proizvodima najveći rast ostvaren je kod trgovine na malo ostalom robom u s.p. koja je zabilježila realni rast od 30,1% g/g (promet je veći za 89,6 miliona). Pored navedene kategorije do rasta je došlo i kod trgovine na malo informacijsko komunikacijskom opremom koja je u septembaru 2022. godine porasla za 16,6% g/g.

U trgovini na malo na štandovima i tržnicama ostvaren je rast od 87,5% (promet je veći za 107 hiljada KM) dok je istovremeno trgovina na malo izvan prodavnica, štandova i tržnica zabilježila pad prometa od 4,2%. Do negativne stope rasta došlo je i kod trgovine na malo proizvodima za kulturu i rekreaciju gdje je zabilježeno smanjenje prometa od 0,7%, dok je trgovina na malo ostalom opremom za domaćinstvo smanjena za 5,8% g/g (promet je manji za 6,7 miliona KM).

⁸ Izvor podataka: BHAS, Indeksi prometa trgovine na malo u Bosni i Hercegovini, septembar 2022.

Grafikon 5: Ukupna trgovina na malo u Bosni i Hercegovini – u mjesecu septembru (rast g/g)

Izvor: BHAS

U sklopu trgovine ostalom robom u s.p. je zabilježen je rast u svim kategorijama izuzev kod trgovine na malo knjigama, novinama, muzičkim i videozapisima gdje je promet manji za 31% g/g (smanjene od 2,4 miliona KM). Kod trgovine na malo tekstilom, odjećom, obućom i proizvodima od kože ostvaren je porast prometa za 94 miliona KM (odnosno 51,7% g/g)

I u trgovini na malo sportskom opremom, igrama i igračkama je također ostvaren rast prometa koji je, u mjesecu septembru 2022. godine, porastao za 19,5% (g/g). Do rasta je došlo i kod prometa u apotekama, trgovini na malo medicinskim i kozmetičkim preparatima gdje je promet uvećan za 4,4% (odnosno za 3,9 miliona KM) te u trgovini na malo namještajem, opremom za rasvjetu i električnim aparatima za domaćinstvo gdje je zabilježen rast od 3,4%.

Tržište rada

Podaci o broju zaposlenih lica u Bosni i Hercegovini za septembar 2022. godine nisu objavljeni od strane BHAS-a u periodu pripreme Informacije, pa se podaci u tekstu odnose na avgust 2022. godine.

U avgustu 2022. godine broj zaposlenih lica u Bosni i Hercegovini je iznosio oko 834,4⁹ hiljada i veći je u odnosu na avgust 2021. godine za 1,3%. Iako je u skoro svim djelatnostima registrovan rast broja zaposlenih lica najznačajniji je bio u području djelatnosti trgovine na veliko i malo, prerađivačke industrije i informacija i komunikacija.

Broj zaposlenih lica u djelatnosti prerađivačke industrije je uvećan za 1,7% g/g uz doprinos rastu ukupnog broja zaposlenih lica od 0,3 p.p. na šta je uticao rast obima proizvodnje u okviru ove djelatnosti (detaljnije u poglavlju industrijske proizvodnje). Pored ove djelatnosti značajan rast broja zaposlenih lica bio je i u djelatnosti trgovine na veliko i malo, popravka motornih vozila i motocikala (2,3% g/g uz doprinos rastu ukupnog broja zaposlenih od 0,4 p.p.) što je značajno jer oko 18% ukupno zaposlenih radi u ovoj djelatnosti. Rast prometa trgovine¹⁰ na malo je imao doprinosa rastu broja zaposlenih lica u ovoj djelatnosti. Broj zaposlenih lica je

⁹ Privremeni podatak, izvor BHAS.

¹⁰ Ukupan promet trgovine na malo u Bosni i Hercegovini, posmatran u tekućim cijenama, u avgustu 2022. godine ostvario je rast od 19,3% u odnosu na isti mjesec prethodne godine. Posmatrano u stalnim cijenama, ukupan promet trgovine na malo ostvario je rast od 10,9% u odnosu na isti mjesec prethodne godine. Izvor: BHAS, Poslovne statistike, Indeks prometa trgovine na malo, avgust 2022. godine.

značajno uvećan i u području djelatnosti informacija i komunikacija za 8,6% g/g (doprinos rastu broja zaposlenih 0,3 p.p.). Ostale djelatnosti su imale nešto manji doprinos rastu ukupnog broja zaposlenih u Bosni i Hercegovini.

Podatak o broju registrovanih nezaposlenih lica u Bosni i Hercegovini za septembar 2022. godine nije objavljen u periodu pripreme Informacije, pa se podaci u tekstu odnose na avgust 2022. godine. U Bosni i Hercegovini broj registrovanih nezaposlenih lica u avgustu 2022. godine je manji za 8,2% u odnosu na avgust 2021. godine i iznosio je oko 360,4¹¹ hiljada. Prema podacima¹² Agencije za rad i zapošljavanje Bosne i Hercegovine, u avgustu je brisano ukupno 20.137 lica sa evidencija službi zapošljavanja. Od ovog broja zaposleno je 8.850 lica. Istovremeno je za 8.523 lica prestao radni odnos. Na osnovu podataka u tabeli ispod stopa registrovane nezaposlenosti u Bosni i Hercegovini u avgustu 2022. godine je iznosila 30,2%.

Tabela 1: Broj zaposlenih lica (revidirani podaci)¹³ i registrovanih nezaposlenih lica u Bosni i Hercegovini

Mjesec	Broj zaposlenih lica u Bosni i Hercegovini	Stopa rasta g/g (u odnosu na isti period prethodne godine)	Broj registrovanih nezaposlenih lica u Bosni i Hercegovini	Stopa rasta g/g (u odnosu na isti period prethodne godine)
I-XII 2021	821.887	1,1%	394.402	-5,0%
I-2022	831.295	2,5%	377.126	-9,1%
II-2022	832.018	2,7%	375.689	-8,5%
III-2022	833.923	2,6%	371.982	-8,5%
I-III 2022	832.412	2,6%	374.932	-8,7%
IV-2022	835.743	1,9%	365.878	-9,0%
V-2022	837.337	1,9%	360.511	-9,0%
VI-2022	839.531	1,6%	359.607	-8,7%
I-VI 2022	834.974	2,2%	368.466	-8,8%
VII-2022	837.244	1,5%	361.774	-8,5%
VIII-2022	834.398	1,3%	360.434	-8,2%

Izvor: BHAS, Agencija za rad i zapošljavanje Bosne i Hercegovine, zavodi za zapošljavanje u Bosni i Hercegovini

Podatak o prosječnoj neto plati za septembar 2022. godine nije objavljen u periodu izrade Informacije pa se podaci odnose na avgust 2022. godine.

U avgustu 2022. godine registrovan je nominalni rast prosječne neto plate u svim područjima djelatnosti. Prosječna neto plata u Bosni i Hercegovini u avgustu 2022. godine iznosila je 1.145 KM i nominalno je veća za 13,7% u odnosu na avgust 2021. godine. Ipak, realni rast prosječne neto plate bio je negativan uzimajući u obzir inflaciju od 16,8%. U posmatranom mjesecu najniža prosječna isplaćena neto plata bila je u djelatnosti pružanja smještaja, te pripreme i usluživanja hrane (734 KM), a najveća prosječna isplaćena neto plata bila je u području finansijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja (1.669 KM).

Posmatrajući neto plate prema područjima djelatnosti, najveća nominalna stopa rasta neto plate u avgustu 2022. godine u odnosu na isti mjesec prethodne godine bila je u području djelatnosti poslovanja nekretninama (24%), djelatnosti umjetnosti, zabave i rekreacije (21,8%), administrativnih i pomoćnih uslužnih djelatnosti (21%), građevinarstva kao i djelatnosti

¹¹ Podaci za avgust 2022. godine za Zeničko-dobojski kanton ponovljeni su iz juna 2022. godine, jer je Služba za zapošljavanje Zeničko-dobojskog kantona u procesu implementacije novog informacionog sistema, te podaci za juli 2022. godine još uvijek nisu dostupni. Izvor: Agencija za rad i zapošljavanje Bosne i Hercegovine, Pregled stanja tržišta rada na dan 31. avgusta 2022. godine.

¹² Izvor: Pregled stanja tržišta rada na dan 31. avgust 2021. godine. Agencija za rad i zapošljavanje Bosne i Hercegovine.

¹³ Podaci za 2021. godinu i prvi kvartal 2022. godine su revidirani i konačni, a za ostale mjesece 2022. godine privremeni. Stoga se predstavljeni podaci u ovoj Informaciji razlikuju se od ranije prezentiranih podataka.

pružanja smještaja, te pripreme i usluživanja hrane (19,3%). U djelatnostima koje zapošljavaju najviše lica u Bosni i Hercegovini (trgovina na veliko i malo, prerađivačka industrija) prosječne neto plate su uvećane 18,2% i 16,5% respektivno.

Tabela 2: Prosječna neto plata u Bosni i Hercegovini i stope rasta u odnosu na isti period prethodne godine

	Prosječna neto plata u Bosni i Hercegovini (u KM)	Nominalna stopa rasta prosječne neto plate (g/g)
I-XII 2021	998	4,4%
I-2022	1.043	7,6%
II-2022	1.059	10,2%
III-2022	1.092	10,4%
I-III 2022	1.065	9,4%
IV-2022	1.083	9,9%
V-2022	1.106	12,8%
VI-2022	1.126	13,0%
I-VI 2022	1.085	10,7%
VII-2022	1.134	13,1%
VIII-2022	1.145	13,7%

Izvor: BHAS

U septembru 2022. godine prosječna penzija u Bosni i Hercegovini iznosila je 474¹⁴ KM i veća je u odnosu na avgust 2021. godine za 12,2% g/g. Najniža penzija u posmatranom mjesecu ostala je nepromijenjena u odnosu na prošli mjesec i u Federaciji Bosne i Hercegovine iznosila je 424,4 KM, dok je u Republici Srpskoj najniža penzija iznosila 242,6 KM za penzijski staž do 15 godina.¹⁵ Ukupan broj penzionera u Bosni i Hercegovini u septembru 2022. godine uvećan je za 1% g/g i iznosio je 706,7¹⁶ hiljada.

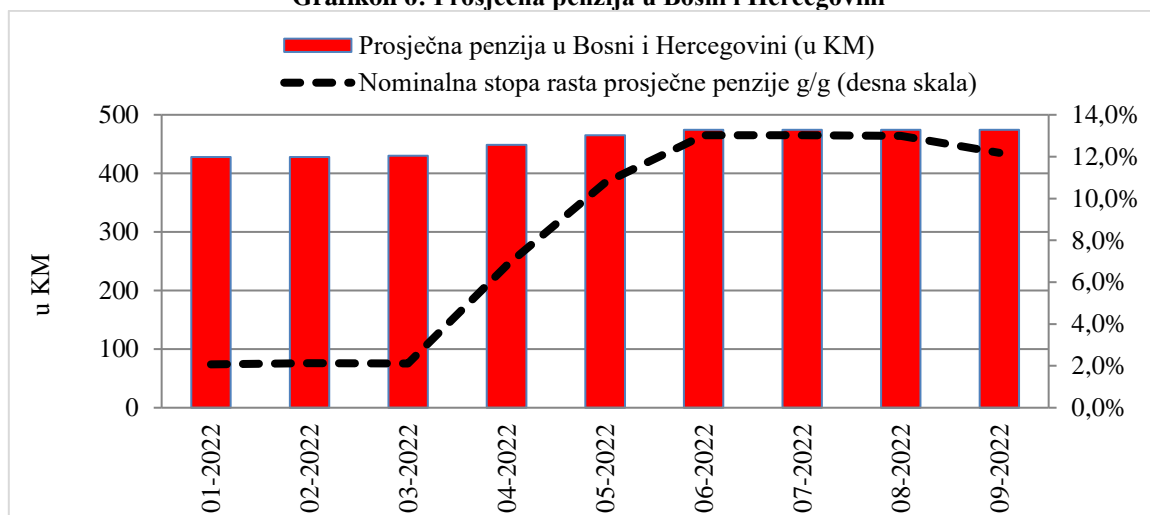
¹⁴ Prosječna penzija u Bosni i Hercegovini je izračunata na osnovu prosječnih mjesečnih penzija ponderisanih udjelom ukupnog boja penzionera u svakom od entiteta u ukupnom broju penzionera. U Republici Srpskoj penzije ostvarene do 31.12.2021. godine svim korisnicima prava usklađuju se od 01.01.2022. godine i povećavaju za 4% (redovno godišnje usklađivanje 3,36% i vanredno povećanje 0,64%). Pored toga, penzije svim korisnicima prava počev od 01. maja 2022. godine vanredno se usklađuju i povećavaju za 10%. Izvor: Fond za penzijsko i invalidsko osiguranje Republike Srpske.

Odlukom Upravnog odbora Federalnog zavoda za penzijsko i invalidsko osiguranje o redovnom usklađivanju, penzije za april 2022. godine uvećane su za 7,3%. Pored uvećanih aprilskih penzija, korisnici će primiti i razliku između isplaćene i uvećane penzije za prva tri mjeseca ove godine. Pored toga, prema odluci Vlade Federacije Bosne i Hercegovine o vanrednom usklađivanju, penzije sa izuzetkom najviših i ostvarenih u 2022. godini su povećane za 3,5%. Odluka o vanrednom usklađivanju penzija primjenjuje se od isplate penzija za juni 2022. godine. Izvor: Federalni zavod za penzijsko i invalidsko osiguranje.

¹⁵ U Republici Srpskoj za penzijski staž 15-20 godina najniža penzija je iznosila 291,08 KM, za penzijski staž 20-30 godina iznosila je 339,60 KM, za penzijski staž 30-40 godina iznosila je 388,15 KM i za penzijski staž 40 i više godina najniža penzija je iznosila 485,19 KM.

¹⁶ Broj penzionera u Bosni i Hercegovini u analizi predstavlja zbir penzionera koji primaju penzije od Federalnog zavoda za penzijsko i invalidsko osiguranje i Fonda za penzijsko i invalidsko osiguranje Republike Srpske bez obzira na mjesto prebivališta (u ili izvan Bosne i Hercegovine).

Grafikon 6: Prosječna penzija u Bosni i Hercegovini

Izvor: Federalni zavod za penzijsko i invalidsko osiguranje, Fond za penzijsko i invalidsko osiguranje Republike Srpske, DEP kalkulacije

2. Javne finansije

Za prvih devet mjeseci 2022. godine, u Bosni i Hercegovini, nastavljen je trend rasta ukupno naplaćenih javnih. Ukupni javni prihodi u posmatranom periodu su iznosili oko 14,4 milijarde KM, čime su ostvarili rast od 17,1% u poređenju sa istim periodom 2021. godine. U strukturi javnih prihoda dominiraju prihodi od indirektnih poreza (51,0%). Kao i u prethodnim mjesecima posmatrane godine, glavni razlog rasta prihoda od indirektnih poreza leži u ekonomskoj aktivnosti u zemlji, dešavanjima u sektoru vanjske trgovine, ali i opštem rastu cijena. Na rast prihoda od direktnih poreza i doprinosa uticala su dešavanja na tržištu rada i mjere entitetskih vlada koje su donošene i primjenjuju se tokom posmatrane godine.

Indirektni porezi u Bosni i Hercegovini

Od 01.01.2022. na snazi je Odluka o utvrđivanju posebne i minimalne akcize na cigarete i duvan za pušenje za 2022. godinu¹⁷.

Naplaćeni prihodi. U mjesecu septembru 2022. godine nastavljen je trend rasta ukupno naplaćenih prihoda od indirektnih poreza od strane Uprave za indirektno oporezivanje Bosne i Hercegovine (dalje u tekstu UIO). Kao i u ranije posmatranim mjesecima, na rast naplate prihoda od indirektnih poreza u značajnoj mjeri su uticali: nastavak trenda rasta ekonomske aktivnosti u zemlji, dešavanja u vanjskotrgovinskoj razmjeni, a posebno više stope rasta uvoza, bazni efekat iz prethodne godine, porast uvoznih cijena, ali i opšteg nivoa cijena. Rast prihoda u mjesecu septembru uticao je i na rast prihoda u kumulativu, tako su naplaćeni prihodi od indirektnih poreza u periodu januar - septembar 2022. godine iznosili oko 7,3 milijarde KM i u odnosu na naplaćene prihode od indirektnih poreza za isti period prošle godine, su veći za 19,4% (1,2 milijarde KM). U strukturi prikupljenih prihoda, tokom posmatranog perioda,

¹⁷ Odluka o utvrđivanju posebne i minimalne akcize na cigarete i iznos akcize na duvan za pušenje za 2022. godinu („Službeni glasnik BiH“, broj 67/21), a koja se primjenjuje od 01.01.2022. godine. Odlukom je definisano da se od 01.01.2022. godine, na cigarete i duvan za pušenje plaća sljedeća akciza i to :

1. akciza na cigarete - minimalna akciza (proporcionalna+specifična) iznosi 3,33 KM za pakovanje cigareta od 20 komada:
- proporcionalna akciza po stopi od 42% na osnovicu utvrđenu u skladu sa članom 15. stav (1) tačka b) Zakona o akcizama u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik BiH“, br. 49/09, 49/14, 60/14 i 91/17) i
- specifična akciza u iznosu od 82,50 KM za 1.000 komada, odnosno 1,65 KM za pakovanje od 20 komada
2. akciza na duvan za pušenje u iznosu od 133,20 KM po kilogramu.

najviše je prikupljeno prihoda od poreza na dodatu vrijednost (PDV) (72,0% udio u ukupnim prihodima) i prihoda od akciza na uvozne proizvode (16,3%). U isto vrijeme, su isplate povrata sa JR UIO bile veće za čak 40,5% g/g, što je umanjilo neto efekat naplate. Neto prihodi, u istom periodu, su iznosili oko 5,8 milijardi KM i veći su za 14,8% g/g.

Sve kategorije prihoda iz nadležnosti UIO Bosne i Hercegovine, osim prihoda od putarina čiji je predznak negativan, dale su pozitivan doprinos stopi rasta neto prihoda od indirektnih poreza i to: PDV od 10,7 p.p., prihodi od akciza 2,6 p.p. i prihodi od carina 1,5 p.p..

Tabela 3: Naplata i raspodjela prihoda od indirektnih poreza (rast g/g u % ako nije drugačije naznačeno)

	<i>struktura</i> 2022	<i>jan-sep</i> 2021	<i>jan-sep</i> 2022	<i>jul</i> 2022	<i>avg</i> 2022	<i>sep</i> 2022
Bruto prihodi - prikupljeno	100,0	15,6	19,4	11,7	18,0	15,3
Povrati	20,9	13,4	40,5	52,6	59,6	21,6
Neto prihodi - prikupljeno	79,1	16,0	14,8	3,8	10,5	13,9
<i>PDV</i>	50,3	18,5	16,9	7,9	10,4	22,3
<i>Carine</i>	3,7	19,6	34,1	27,7	40,7	40,4
<i>Akcize</i>	15,4	8,7	12,0	1,5	20,5	-3,1
<i>Putarine</i>	6,6	13,3	-3,6	-15,5	-15,1	-7,5
<i>Ostali prihodi</i>	0,2	16,9	-0,2	-9,4	4,7	-1,6
<i>Neusklađeni prihodi</i>	2,9	18,7	88,9	-	-	-
Raspoloživo za raspodjelu	100,0	15,4	19,4	13,3	18,4	15,5
Minimalne rezerve	22,1	13,3	39,5	50,9	50,9	24,9
Budžeti	77,9	15,9	15,0	5,6	12,1	13,5
Servisiranje vanjskog duga	7,1	6,9	5,6	29,1	39,4	29,4
<i>Federacija Bosne i Hercegovine</i>	4,8	9,1	6,4	26,3	34,8	40,3
<i>Republika Srpska</i>	2,2	3,4	3,9	33,4	54,9	7,6
<i>Brčko Distrikt</i>	0,1	-14,0	3,3	77,8	-26,2	19,1
Raspodjeljeno nakon servisiranja vanjskog duga	70,8	17,1	16,1	4,5	8,8	10,8
<i>Institucije Bosne i Hercegovine</i>	8,6	0,0	11,4	69,9	16,5	11,4
<i>Federacija Bosne i Hercegovine</i>	37,9	17,8	16,3	-4,3	7,2	7,7
<i>Republika Srpska</i>	21,9	24,6	17,8	-3,4	8,0	15,8
<i>Brčko Distrikt</i>	2,3	20,7	16,5	-2,1	14,5	14,0

Izvor: UIO Bosne i Hercegovine

PDV. Bruto prihodi od PDV-a su u septembru 2022. godine, kao i ranijih mjeseci, ostvarili dvocifreni rast zahvaljujući rastu prihoda po osnovu uvoza roba (22,2% g/g). Ovakve stope rasta zabilježene mjesečno, odrazile su se na kumulativ posmatranog perioda. U prvih devet mjeseci tekuće godine, bruto prihodi od PDV-a su iznosili oko 5,3 milijarde KM, što je za 23,0% više u poređenju sa istim periodom 2021. godine. Kao posljedica rasta izvoza, i rats povrata sa JRT UIO je bio snažan, što je uticalo na neto prihode od PDV-a. Neto prihodi po osnovu PDV-a, tokom posmatranog perioda, su iznosili oko 3,8 milijardi KM, čime su ostvarili rast od 16,9% g/g. Prihodi od PDV-a po osnovu uvoza roba uvećani su za oko 33,3% u poređenju sa istim periodom prethodne godine, dok su prihodi naplaćeni iz prometa domaćih roba i usluga rasli stopom od oko 7,7% g/g.

Akcize. Prihodi od akciza u septembru mjesecu po drugi put u 2022. godini bilježe smanjenje (prvi put u februaru). Tokom posmatranog mjeseca naplaćeno je oko 137 miliona KM, što je manje za oko 3,1% u poređenju sa istim mjesecom prethodne godine. Iako negativna, stopa rasta nije se bitnije odrazila na stopu rasta u kumulativu za period januar - septembar 2022. godine. Tokom posmatranog perioda, neto prihodi od akciza su iznosili oko 1,2 milijarde KM, čime je registrovana stopa rasta istih iznosila 12,0% g/g. Prihodi od akciza na uvozne proizvode su rasli stopom od 17,1% i to zahvaljujući rastu prihoda od akciza na uvozni duvan i duvanske preradevine. Prihodi od akciza na uvoznu naftu i naftne preradevine bilježe smanjenje od oko 3,0% g/g. Sa druge strane, akcize na domaće proizvode su smanjene za oko 70,1% g/g. Razlog za njihovo smanjenje leži u značajnom smanjenju prihoda od akciza na domaći duvan i duvanske preradevine. Potrošnja domaćih i uvoznih cigareta (prihodi od akciza), iskazana kroz broj izdatih akciznih markica pokazuje da nije bilo potrošnje domaćih cigareta. Sa druge strane,

podaci o izdatim uvoznim akciznim markicama u istom periodu pokazuju rast potrošnje uvoznih cigareta.

Putarine. Negativne stope rasta prihoda od putarina, tokom posljednjih mjeseci, značajno su se odrazile na kumulativnu stopu posmatranog perioda. U periodu januar - septembar 2022. godine, navedeni prihodi su iznosili su oko 470 miliona KM. U poređenju sa istim periodom prethodne godine isti su manji za oko 3,6% g/g.

Carine. Tokom posmatranog perioda tekuće godine prihodi po ovom osnovu, su iznosili oko 306 miliona KM. U poređenju sa istim periodom prethodne godine veći su za oko 34,1%. Visoka stopa rasta prihoda od carina dijelom je posljedica niske osnovice iz prethodne godine, ali se može povezati i sa rastom cijena proizvoda na inostranim tržištima koji se uvoze u Bosnu i Hercegovinu (energenti, sirovine, hrana i druge robe).

Raspoređeni prihodi. U periodu januar - septembar 2022. godine, ukupni prihodi raspoloživi za raspodjelu su iznosili oko 7,3 milijarde KM. Nakon izdvajanja sredstava za izgradnju autoputeva i izgradnju i rekonstrukciju drugih puteva u Bosni i Hercegovini u iznosu od oko 293,4 miliona KM, minimalne rezerve (povrati sa JR UIO) u iznosu od oko 1,5 milijardi KM i sredstava za finansiranje institucija Bosne i Hercegovine u iznosu od oko 647,4 miliona KM, UIO Bosne i Hercegovine, je izvršila raspored preostalih sredstava u iznosu od oko 4,9 milijardi KM krajnjim korisnicima prema važećim koeficijentima¹⁸. Od tog iznosa Federaciji Bosne i Hercegovine je doznačeno ukupno oko 3,0 milijarde KM (za servis vanjskog duga oko 402,5 miliona KM), Republici Srpskoj oko 1,7 milijardi KM (za servis vanjskog duga oko 185,6 miliona KM) i Brčko Distriktu oko 172,4 miliona KM (za servis vanjskog duga 7,2 miliona KM). U poređenju sa istim periodom prethodne godine raspoređena sredstva sa jedinstvenog računa UIO za servis vanjskog duga su veća za 5,6%, dok su raspoređena sredstva krajnjim korisnicima, nakon servisiranja obaveza vanjskog duga uvećana za 16,1%.

Prihodi od direktnih poreza, doprinosa i neporeskih prihoda

U cilju povećanja plata zaposlenih i podizanja njihovog životnog standarda, entitetske vlade su donijele određene mjere koje su se počele primjenjivati sa početkom posmatrane godine. Nove mjere donošene su i u toku tekuće godine i dale su određene pozitivne rezultate u naplati prihoda poreskih uprava.

Entitetske poreske uprave su tokom perioda januar-septembar 2022. godine, ukupno prikupile oko 7,0 milijardi KM javnih prihoda, iz svojih nadležnosti. Navedeni prihodi su ostvarili rast od 14,7% u poređenju sa istim periodom prethodne godine. Detalji slijede u tabeli ispod.

---

¹⁸ Odlukom Upravnog odbora UIO Bosne i Hercegovine, broj: 02-17-24-2-1/22 od 22.06.2022. godine, utvrđeni su privremeni koeficijenti raspodjele sredstava sa Jedinstvenog računa za period juli-septembar 2022. godine, i isti iznose: FBiH 61,48%, RS 34,97% i Brčko Distrikt BiH 3,55%.

Tabela 4: Prihodi od direktnih poreza, doprinosa, taksi, naknada i kazni u periodu januar-avgust

Naziv prihoda	Federacija Bosne i Hercegovine			Republika Srpska			Bosna i Hercegovina		
	miliona KM		rast u %	miliona KM		rast u %	miliona KM		rast u %
	2021	2022		2021	2022		2021	2022	
Direktni porezi	714,8	939,6	31,4	371,3	511,5	37,7	1.086,1	1.451,1	33,6
<i>Porez na dohodak</i>	341,9	411,5	20,4	152,2	196,9	29,4	494,1	608,4	23,1
<i>Porez na dobit</i>	289,2	425,8	47,2	184,9	278,8	50,8	474,1	704,6	48,6
<i>Porezi građana</i>	83,2	101,9	22,5	34,3	35,8	4,6	117,5	137,8	17,3
<i>Ostali porezi</i>	0,5	0,3	-31,3	0,0	0,0	-	0,5	0,3	-31,3
Takse, kazne i naknade	550,5	571,5	3,8	350,1	366,9	4,8	900,6	938,4	4,2
Doprinosi	2.844,5	3.213,6	13,0	1.316,1	1.443,9	9,7	4.160,6	4.657,5	11,9
<i>Penzijsko/invalidsko osiguranje</i>	1.594,1	1.798,9	12,8	749,8	863,1	15,1	2.343,9	2.662,0	13,6
<i>Zdravstvo osiguranje</i>	1.119,9	1.267,2	13,2	475,1	476,0	0,2	1.595,0	1.743,2	9,3
<i>Zavod za zapošljavanje</i>	130,4	147,5	13,1	23,4	26,8	14,4	153,8	174,3	13,3
<i>Dječija zaštita</i>	0,0	0,0	-	63,4	73,1	15,3	63,4	73,1	15,3
<i>Zapošljavanje invalida</i>	0,0	0,0	-	4,4	5,0	13,3	4,4	5,0	13,3
Ostali prihodi	0,6	1,0	74,4	0,2	0,7	-	0,8	1,7	129,6
UKUPNO	4.110,4	4.725,7	15,0	2.037,7	2.323,0	14,0	6.148,0	7.048,8	14,7

Izvor: entitetske poreske uprave

Socijalni doprinosi. Ukupno prikupljeni prihodi po osnovu socijalnih doprinosa, tokom posmatranog perioda, su iznosili oko 4,7 milijardi KM, čime su u poređenju sa istim periodom prethodne godine ostvarili rast od 11,9%. Sve pojedinačne kategorije prihoda od doprinosa bilježe dvocifrene pozitivne stope rasta, osim doprinosa za zdravstveno osiguranje. Dominantna kategorija ovih prihoda jesu prihodi od doprinosa za penzijsko i invalidsko osiguranje (PIO), koji su zabilježili stopu rasta od oko 13,6% g/g.

Direktni porezi. Prihodi po ovom osnovu na nivou Bosne i Hercegovine, tokom posmatranog perioda, su ostvarili povećanje od oko 33,6% u poređenju sa istim periodom 2021. godine. U posmatranom periodu po osnovu direktnih poreza ukupno je naplaćeno oko 1,5 milijardi KM. U strukturi navedenih prihoda dominiraju prihodi od poreza na dobit. Stopa rasta prihoda od poreza na dobit je značajno uvećana (48,6% g/g), posebno posljednjih mjeseci, što je direktna posljedica uticaja pandemije Covid-19¹⁹. Međutim, nominalno posmatrano, uvećanje iznosi 230,5 miliona KM. Na spomenuti rast uticali su ostvareni prihodi od poreza na dobit banaka, pravnih lica iz oblasti elektroprivrede, pošte i telekomunikacija, kao i organizovanja igara na sreću, ali i društava za osiguranje imovine i lica. Na visoku stopu rasta ovih prihoda uticao je bazni efekat iz prethodne godine (negativne i niske stope rasta zbog uticaja pandemije), ali i uplata ovog poreza prema prijavi koju su obveznici dužni podnijeti do 31.03. godine, za prethodnu godinu. Prihodi od poreza na dohodak bilježe stopu rasta od oko 23,1% g/g, kao rezultat rasta prihoda od poreza na dohodak na lična primanja, kao i prihoda po osnovu poreza na obavljanje samostalne djelatnosti.

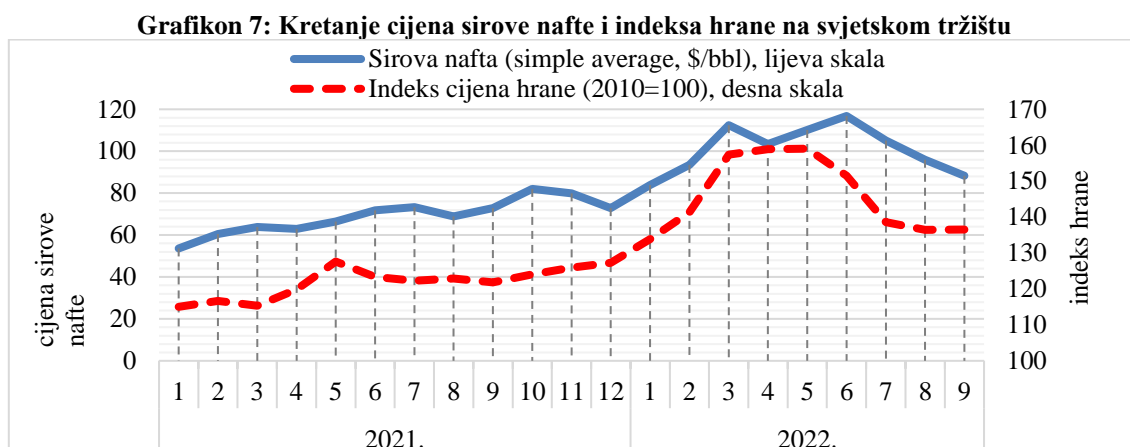
Takse, kazne i naknade. Po osnovu različitih taksi, naknada i kazni, tokom posmatranog perioda 2022. godine, ukupno je naplaćeno oko 938,4 miliona KM, što je za 4,2% više nego u istom periodu prethodne godine. Na rast prihoda u kategoriji taksi najviše uticaja je imalo povećanje naplate različitih administrativnih, komunalnih i boravišnih taksi. U kategoriji naknada najveći pozitivan doprinos rastu ove kategorije prihoda dali su rast prihoda od naknada za priređivanje igara na sreću, naknada za korišćenje šuma i šumskih sirovina, naknada za korišćenje mineralnih sirovina i različitih naknada za vode.

¹⁹ Prijava poreza na dobit za prethodnu godinu pravna lica su u obavezi podnijeti do 31.03.2022. Porez na dobit obračunava se i plaća u skladu sa Zakonom o porezu na dobit.

3. Cijene, monetarni i finansijski sektor

Cijene

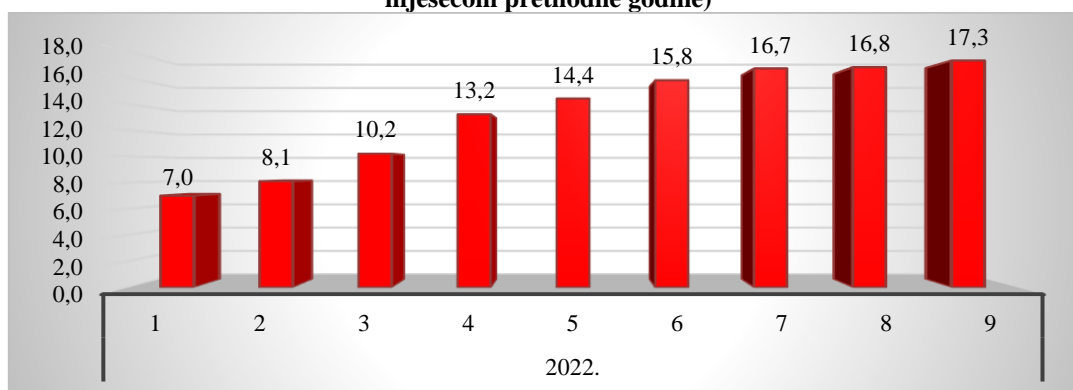
U septembru 2022. godine cijena sirove nafte na svjetskom tržištu energenata iznosila je 88,2 \$/barelu i veća je u odnosu na isti mjesec prethodne godine za 15,4 \$ (21,2%). Međutim, bitno je istaći da je cijena sirove nafte u odnosu na prethodni mjesec bila niža što je predstavljeno na grafikonu ispod (cijena sirove nafte tokom K3 se postepeno smanjuje). Pored ovog energenta, vrijednost indeksa hrane u septembru 2022. godine bila je takođe viša u odnosu na septembar 2021. godine (12,1%) uz stagnaciju u odnosu na prethodni mjesec. Navedena kretanja su imala uticaja na nivo inflacije u EU koja je u septembru 2022. godine iznosila je 10,9% g/g odnosno u prosjeku I-IX 2022. godine je iznosila 8,5%.²⁰

Izvor: Svjetska banka

U Bosni i Hercegovini je u septembru 2022. godine zabilježena inflacija od 17,3% u odnosu na isti mjesec prethodne godine. Posmatrajući po kvartalima, najveći rast inflacije bio je u K3 2022. godine što se može vidjeti na grafikonu ispod. Ukupan nivo cijena u u periodu I-IX 2022/I-IX 2021 bio je veći za 13,3%. Analizirajući promjene CPI indeksa po odjeljcima prema namjeni potrošnje primjetno je da su cijene u većini odjeljaka uvećane. Rast cijena u posmatranom periodu bio je najznačajniji u odjeljcima prevoza, hrane i bezalkoholnih pića i stanovanja. Jedino smanjenje cijena bilo je u odjeljku odjeće i obuće gdje su cijene bile niže za 5,6% u posmatranom periodu.

Grafikon 8: Kretanje inflacije u Bosni i Hercegovini po mjesecima u 2022. godini (poređenje sa istim mjesecom prethodne godine)

Izvor: BHAS

²⁰ Podatak preuzet sa Eurostata.

Cijene u odjeljku hrane i bezalkoholnih pića, koji ima najveći udio u CPI indeksu, su uvećane za 20,4% u posmatranom periodu zbog snažnog rasta cijena prehrambenih proizvoda u Bosni i Hercegovini. Pored toga, zbog viših cijena nafte i naftnih derivata periodu I-IX 2022/I-IX 2021. godine u odjeljku prevoza cijene su bile više za 26,6%. Cijene u odjeljku stanovanja, vode, el. energije, plina i dr. energenata su uvećane 12,1% g/g. Rast cijena plina, tečnih i čvrstih goriva, održavanje i popravke stana kao i najamnina za stanovanje imao je doprinos rastu cijena u ovom odjeljku. Svi ostali odjeljci su imali nešto manji doprinos rastu ukupne inflacije u Bosni i Hercegovini.

Tabela 5: Indeks potrošačkih cijena u Bosni i Hercegovini

Odjeljak	IX 2022	I-IX 2022
	IX 2021	I-IX 2021
00 Ukupan indeks	117,3	113,3
01 Hrana i bezalkoholna pića	126,2	120,4
02 Alkoholna pića i duvan	102,5	101,4
03 Odjeća i obuća	93,7	94,4
04 Stanovanje, voda, el. energija, plin i dr. energenti	120,0	112,1
05 Namještaj, kućni uređaji i redovno održavanje kuće	110,9	107,9
06 Zdravstvo	101,7	101,3
07 Prevoz	128,2	126,6
08 Komunikacije	101,4	100,7
09 Rekreacija i kultura	110,6	107,0
10 Obrazovanje	101,6	100,7
11 Restorani i hoteli	112,4	108,6
12 Ostala dobra i usluge	107,6	105,1

Izvor: BHAS

Monetarni sektor

Ukupna novčana masa (M2²¹) na kraju rujna bila je 33 mlrd. KM što je rast od 6,7% g/g. Najveći rast u okviru M2 imao je transakcijski novac (M1) sa stopom rasta od 13,6% i iznosom od 19,4 mlrd. KM dok je kvazi novac (QM) smanjen u odnosu na rujna 2021. godine za 1,9% g/g (na iznos od 13,3 mlrd. KM).

Najveći doprinos ukupnoj novčanoj masi imale su sastavnice M1, prenosivi depoziti u domaćoj valuti²² sa 5,5 p.p. i gotovina izvan banaka²³ sa 2,1 p.p.

U okviru QM, najveći doprinos M2 imali su prenosivi depoziti u inozemnoj valuti sa 1,1 p.p. dok su preostale dvije sastavnice, ostali depoziti u domaćoj valuti i ostali depoziti u inozemnoj valuti imali negativan doprinos od 0,7 i 1,3 respektivno.

²¹ Monetarni agregat M1 čine gotovina izvan banaka i prenosivi depoziti u domaćoj valuti svih domaćih sektora (osim depozita centralne vlade). Monetarni agregat QM obuhvata ostale depozite u domaćoj valuti, prenosive i ostale depozite u stranoj valuti svih domaćih sektora (osim depozita centralne vlade). Novčanu masu M2 čine monetarni agregati, novac M1 i kvazi-novac QM.

²² Prenosivi i ostali depoziti drugih domaćih sektora u domaćoj i inozemnoj valuti predstavljaju obveze banaka prema nesredišnjoj vladi (kantona i općina), nefinancijskim javnim poduzećima, nefinancijskim privatnim poduzećima, ostalim financijskim institucijama i ostalim domaćim sektorima (stanovništvu, neprofitnim institucijama i ostalim neklasificiranim sektorima).

²³ Gotovina izvan banaka predstavlja gotov novac u optjecaju izvan središnje banke (monetarnih vlasti) i gotov novac izvan komercijalnih banaka.

Tabela 6: Monetarni agregati u rujnu 2022. godine i stope rasta IX 2022/IX 2021

	Gotovina izvan banaka	Prenosivi depoziti u domaćoj valuti	Transakcijski novac (M1)	Ostali depoziti u domaćoj valuti	Prenosivi depoziti u inozemnoj valuti	Ostali depoziti u inozemnoj valuti	Kvazi novac (QM)	Ukupna novčana masa (M2)
Opis	1	2	3=1+2	4	5	6	7=4+5+6	8=3+7
Stanje u mil. KM	6.081,0	13.342,3	19.423,3	2.897,7	3.456,7	6.938,4	13.292,8	32.716,2
Stopa rasta g/g	11,9%	14,4%	13,6%	-6,8%	10,8%	-5,3%	-1,9%	6,7%

Izvor: CBBiH

Pričuvni novac (M0) iznosio je 15 mlrd. KM uz povećanje od 11,6% g/g. Najveći doprinos rastu M0 imali su depoziti banaka kod monetarnih vlasti sa 6,9 p.p.nakon čega slijedi gotovina izvan monetarnih vlasti sa 4,7 p.p. Prema udjelu u M0, vidljivo je skoro podjednak raspored udjela između gotovine izvan monetarnih vlasti i depoziti banaka kod monetarnih vlasti sa 49,6% i 48,4% slijedom. Prenosivi depoziti drugih domaćih sektora kod monetarnih vlasti imali su udjel od 2%.

Tabela 7: Pričuvni novac u rujnu 2022. godine i stope rasta IX 2022/IX 2021

	Gotovina izvan monetarnih vlasti	Depoziti banaka kod monetarnih vlasti	Prenosivi depoziti drugih domaćih sektora kod monetarnih vlasti	Pričuvni novac (M0)
Opis	1	2	3	4=1+2+3
Stanje u mil. KM	7.444,2	7.272,0	296,5	15.012,7
Stopa rasta g/g	9,2%	14,6%	1,4%	11,6%

Izvor: CBBiH

Osnovica za obračun obvezne pričuve²⁴ bila je 30,8 mlrd. KM što je rast od 4,7% g/g. Prosječna stopa obvezne pričuve bila je 10% te su u skladu s tim prosječne obvezne pričuve bile 3,1 mlrd. KM. Višak iznad obvezne pričuve iznosio je 3,9 mlrd. KM uz povećanje od 8,6% g/g. Prosječan saldo računa obveznih pričuvi kod CBBiH bio je oko 7 mlrd. KM uz rast od 6,8% g/g. Implicitna stopa obvezne pričuve iznosila je 22,7%.

Tabela 8: Prosječne obvezne pričuve u rujnu 2022. godine i stope rasta IX 2022/ IX 2021

	Osnovica za obračun obvezne pričuve	Prosječne obvezne pričuve	Prosječan saldo računa obveznih pričuva kod CBBiH	Razlika (višak iznad obveznih pričuva)	Prosječna stopa obvezne pričuve	Implicitna stopa obvezne pričuve
Opis	1	2	3	4	5=2/1	6=3/1
Stanje u mil. KM	30.766,1	3.076,6	6.994,8	3.918,2	10,0%	22,7%
Stopa rasta g/g	4,7%	4,7%	6,8%	8,6%		

Izvor: CBBiH

Iznos ukupnih bruto deviznih pričuva na kraju rujna 2022.godine. bilo je 16,5 mlrd. KM što predstavlja rast od 7,2% g/g u odnosu na rujna 2021.godine. Prema strukturi udjela, investicije u vrijednosne papire imale su najveći udjel, od 58,9%, zatim depoziti kod nerezidentnih banaka sa 36,4%, inozemna valuta u trezoru CBBiH 2,9% udjela i zlato 1,8% udjela. Pokrivenost M0 bruto deviznim pričuvama je 110%.

²⁴ Osnovicu za obračun obvezne pričuve čine svi depoziti i pozajmljena sredstva bez obzira na valutu.

Tabela 9: Bruto devizne pričuve u rujnu 2022. godine i stope rasta IX 2022/IX 2021

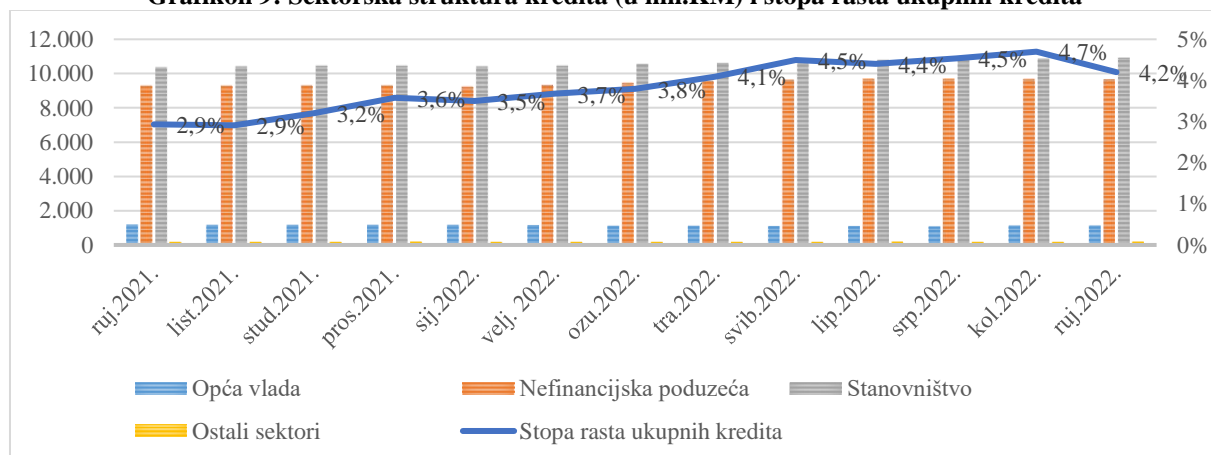
Opis	Zlato	Držanje SDR	Strana valuta u trezoru CBBiH	Depoziti kod nerezidentnih banaka	Ostalo	Investicije u vrijednosne papire	Ukupno bruto devizne pričuve
Stanje u mil. KM	291,5	1,4	476,1	6.019,9	0,0	9.730,2	16.519,1
Stopa rasta g/g	2,4%	-68,6%	8,8%	66,4%	-	-12,1%	7,2%

Izvor: CBBiH

Bankarski sektor

Ukupni krediti na kraju rujna 2022. godine bili su 21,8 mlrd. KM što je rast od 4,2% g/g u odnosu na isti mjesec prošle godine. Krediti sektora stanovništva u posmatranom razdoblju imali su najvišu stopu rasta od 5,3% g/g sa iznosom od 10,9 mlrd. KM zbog čega je i njihov doprinos ukupnom rastu kredita najveći sa 2,6 p.p. Sljedeći po visini stope rasta su krediti nefinancijskih poduzeća²⁵ koji su rasli po stopi od 4% g/g (na iznos od 9,6 mlrd. KM) i doprinosom ukupnom rastu sa 1,7 p.p. Krediti opće vlade imali su iznos od 1,1 mlrd. KM što je smanjenje od 4,2% g/g i negativnim doprinosom od 0,2 p.p. Ostali sektori imali su rast od 6,9% g/g (iznos od 179 mil. KM) ali zbog malog udjela u ukupnim kreditima od 0,8% njihov doprinos je samo 0,06 p.p. Prema strukturi udjela najveće učešće imali su krediti stanovništva sa 49,9% zatim krediti nefinancijskih poduzeća sa 44,1% i krediti opće vlade sa 5,2% udjela.

Grafikon 9: Sektorska struktura kredita (u mil.KM) i stopa rasta ukupnih kredita

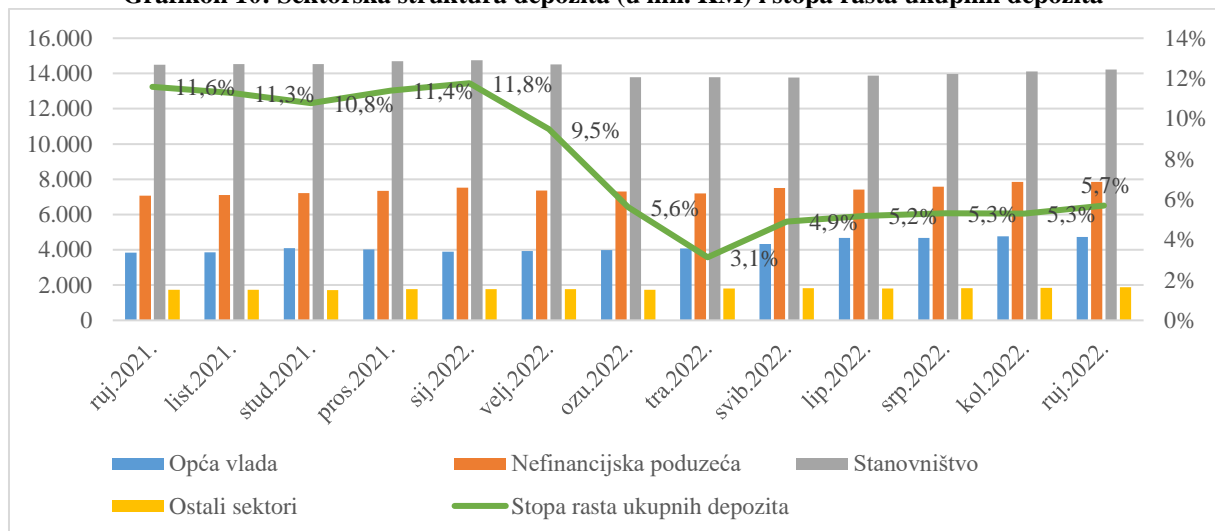

Izvor: CBBiH

Stanje depozita na kraju posmatranog razdoblja bilo je 28,7 mlrd. KM uz povećanje od 5,7% g/g. Depoziti stanovništva bilježe smanjenje depozita od 1,9% g/g (na iznos od 14,2 mlrd. KM) i samim tim i doprinos ukupnom rastu depozita bio je negativan sa 1 p.p. Sektor nefinancijskih poduzeća imao je rast od 11,2% g/g na iznos od 7,8 mlrd. KM uz doprinos rastu od 2,9 p.p. Depoziti opće vlade na kraju rujna 2022.godine imali su najvišu stopu rasta od 23% g/g (na iznos od 4,7 mlrd. KM) i samim tim i najveći doprinos ukupnom rastu depozita od 3,3 p.p. Ostali sektori sa stopom rasta od 8,8% g/g imali su iznos od 1,9 mil. KM i doprinos rastu depozita od 0,6 p.p. Najveći udjel u ukupnim depozitima imali su depoziti stanovništva sa 49,6% zatim 27,4% depoziti nefinancijskih poduzeća, 16,5% depoziti opće vlade i 6,6% udjela ostali sektori.

²⁵ Sektor nefinancijskih poduzeća čine nefinancijska javna i nefinancijska privatna poduzeća. Sektor opće vlade čine sve razine vlade u Bosni i Hercegovini (prema sektorskoj strukturi koju je uradila CBBiH).

Grafikon 10: Sektorska struktura depozita (u mil. KM) i stopa rasta ukupnih depozita

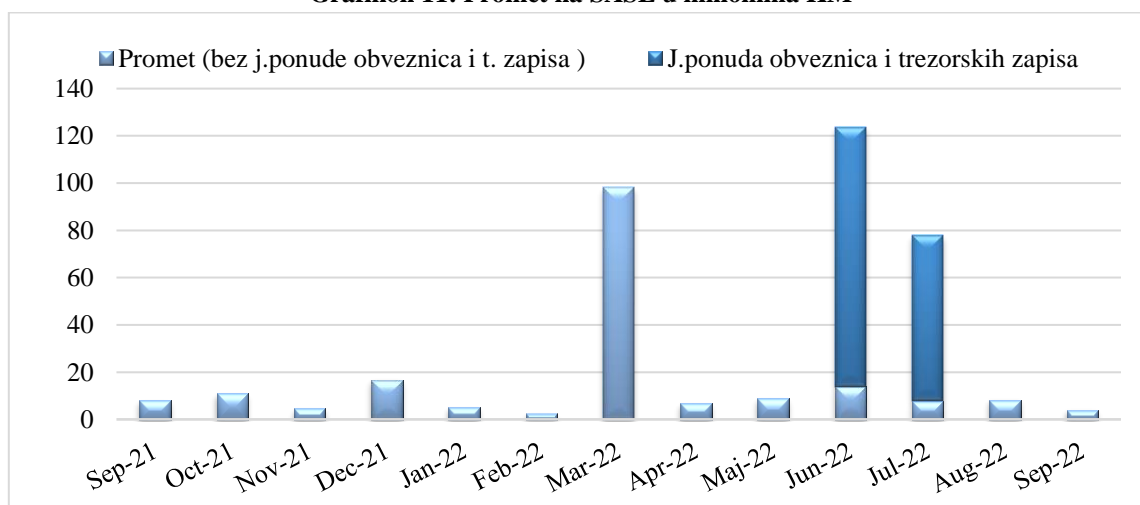

Izvor : CBBiH

Berze u Bosni i Hercegovini

Na sarajevskoj je berzi (u daljem tekstu SASE) promet u mjesecu septembru 2022. godine dostigao 3,9 mil. KM uz negativnu stopu rasta od 51,3%. Ovaj iznos predstavlja samo 3,7% ukupnog ostvarenog prometa u Bosni i Hercegovini. U mjesecu septembru nisu organizovane javne ponude obveznica i trezorskih zapisa.

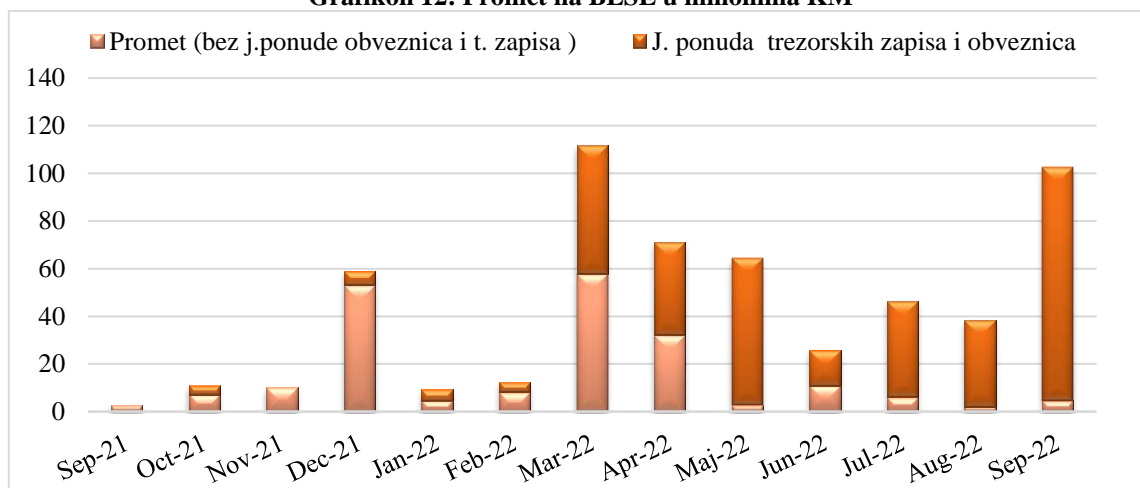
Grafikon 11: Promet na SASE u milionima KM

Izvor: SASE

Na Banjalučkoj berzi (u daljem tekstu BLSE) u mjesecu septembru 2022. godine promet je dostigao 102,4 mil. KM i bio je veći 38,2 puta u odnosu na promet ostvaren u istom periodu prošle godine. Za potrebe emitenta, u mjesecu septembru je putem javne ponude obveznica i trezorskih zapisa prikupljeno 97,8 mil. KM (obveznice 50 mil. KM i trezorskih zapisi 47,8 mil. KM). Ovaj iznos predstavlja 95,6% u ukupnog ostvarenog prometa na BLSE.

Grafikon 12: Promet na BLSE u milionima KM

Izvor: BLSE

U mjesecu septembru 2022. godine ukupan promet na ove dvije berze (SASE+BLSE) je dostigao 106,3 mil. KM i veći je 9,9 puta u odnosu na promet u istom periodu prošle godine. Za potrebe emitenta je putem javne ponude obveznica prikupljeno 97,8 mil. KM.

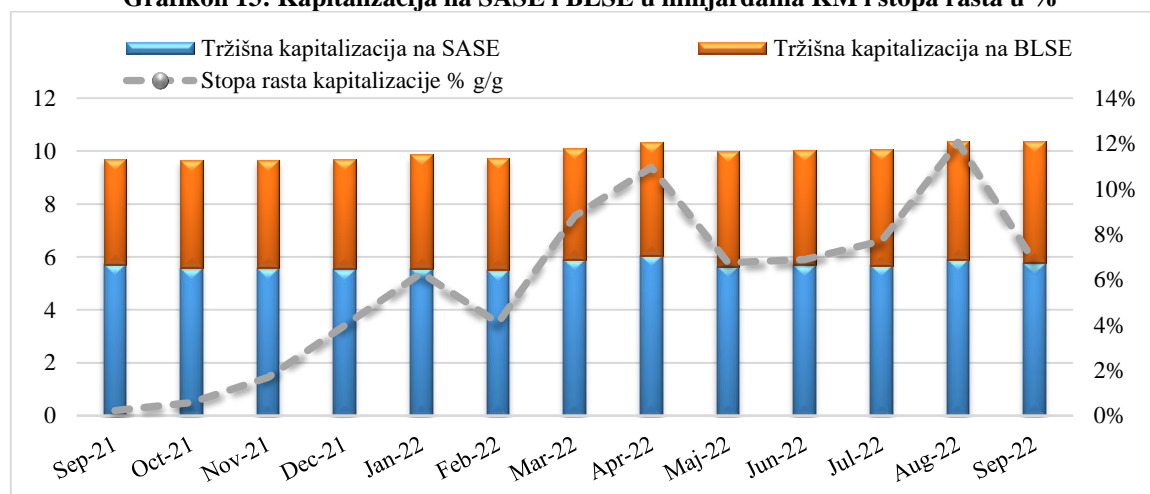
Tabela 10: Ukupan promet na kraju prvog kvartala (u KM) na SASE i BLSE

Period	SASE	BLSE	UKUPNO
Sep-20	92.793.455,9	42.246.838,1	135.040.294,0
Sep-21	8.066.241,1	2.678.763,6	10.745.004,7
Sep-22	3.924.828,9	102.377.244,8	106.302.073,7

Izvor: SASE i BLSE

Na kraju mjeseca septembra 2022. godine kapitalizacija na SASE je dostigla 5,8 mlrd. KM uz stopu rasta od 1,4% g/g. Na kraju istog mjeseca kapitalizacija na BLSE je dostigla 4,6 mlrd. KM je uz stopu rasta od 14,4% g/g. U ovom mjesecu je ukupna kapitalizacija (SASE+BLSE) dostigla 10,4 mlrd. KM uz stopu rasta od 6,8% g/g. Odnos učešća u ukupnoj kapitalizaciji je SASE 55,7% prema BLSE 44,3%.

Grafikon 13: Kapitalizacija na SASE i BLSE u milijardama KM i stopa rasta u %

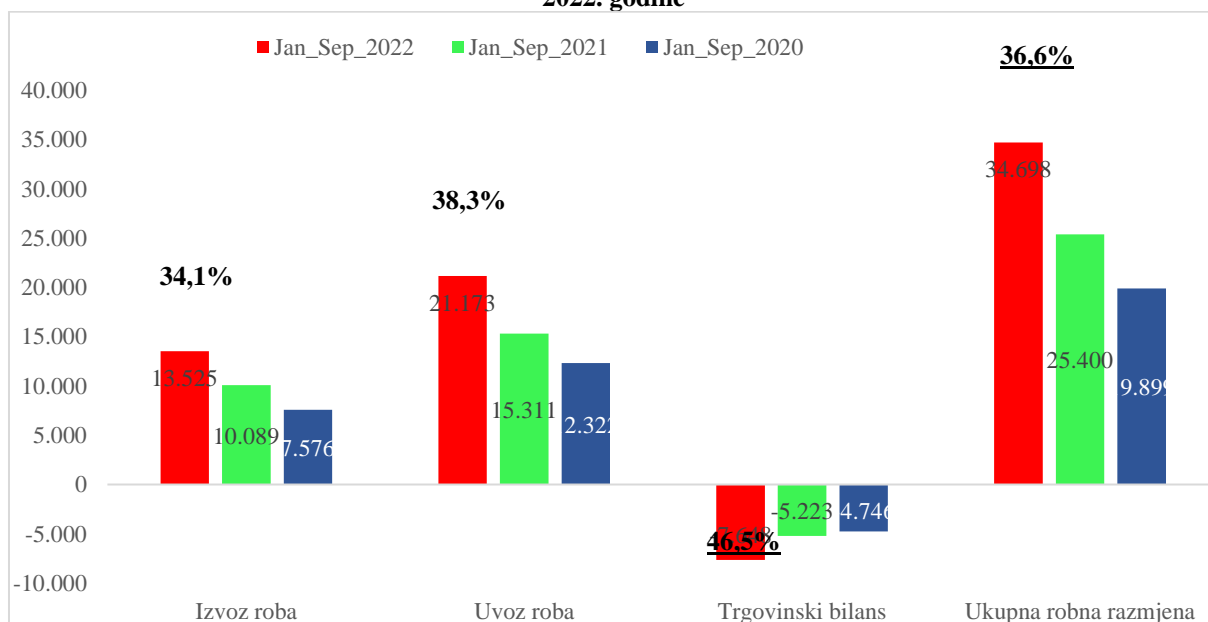
Izvor: SASE i BLSE

4. Vanjski sektor

Vanjskotrgovinska robna razmjena

Poboljšanje epidemioloških prilika i jačanja privredne aktivnosti u vanjskom okruženju tokom prethodne godine rezultirali su snažanim oporavkom vanjskotrgovinske robne razmjene. Tako je Bosna i Hercegovina prema podacima BHAS-a u prethodnoj godini zabilježila dvocifren rast ukupne vanjskotrgovinske robne razmjene. Na osnovu ovih pokazatelja može se konstatovati da se vanjskotrgovinska robna razmjena u Bosni i Hercegovini relativno brzo oporavila nakon pandemije što je i nagovještavano u okviru ranijih izvještaja. Kada je u pitanju kretanje vanjskotrgovinske robne razmjene u 2022. godinu, trenutno raspoloživi statistički podaci ukazuju da je snažan trend rasta iz prethodne godine nastavljen. Naime, visok nivo ekonomske aktivnosti u zemljama EU (rast BDP od oko 5%), pokidani lanci snadbijevanja usljed Covid i ukrajinske krize, snažan rast svjetskih cijena rezultirali su značajnim povećanjima izvoza i uvoza roba odnosno ukupne vanjskotrgovinske razmjene u Bosni i Hercegovini.

Grafikon 14: Vanjskotrgovinska robna razmjena u Bosni i Hercegovini u periodu januar-septembar 2022. godine

Izvor: BHAS

Prema trenutno raspoloživim podacima BHAS-a za period januar-septembar 2022. godine Bosna i Hercegovina je ostvarila izvoz roba u vrijednosti od preko 13,5 milijardi KM, što predstavlja nominalno povećanje od 34,1% u odnosu na isti period prethodne godine.²⁶ Posmatrano po kvartalima registrirane stope rasta su iznosile K1 39,9%, K2 39,9% i K3 23,5% u odnosu na isti period prethodne godine. Na osnovu ovih stopa rasta se može zaključiti da je u posljednjih nekoliko mjeseci došlo do blagog usporavanja izvoza roba iz Bosne i Hercegovine u odnosu na početak godine. Međutim, prilikom interpretacije ovih prilično visokih stopa rasta potrebno ima ti na umu cjenovni efekat koji je najvjerojatnije doveo do ovako visokih povećanja. Naime, podaci MMF ukazuju da je ukupni indeks svjetskih cijena uvećan za preko 50%, pri čemu su najveća povećanja zabilježena u okviru kategorija energenti i hrana. Ako se izvoz roba iz Bosne i Hercegovine u periodu januar-septembar 2022. godine posmatra po

²⁶ Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine, Saopštenje, „Vanjskotrgovinska robna razmjena u Bosni i Hercegovini za septembar 2022. godine-prethodni podaci“, 20.10.2022. godine.

proizvodima, vidljivo je da su najznačajnija povećanja ostvarena u okviru izvoza baznih metala (aluminij) koji je višestruko uvećan, a doprinos rastu ukupnog robnog izvoza je iznosio 6,5 p.p. Pored baznih metala, značajna povećanja izvoza su registrirana u okviru izvoza električne energije 67,7% uz doprinos rastu od preko 3,6 p.p, zatim hemijskih proizvoda 50% 2,1 p.p, proizvodnja koksa koja je udvostručena 2,0 p.p, gotovih metalnih proizvoda, električne opreme, namještaja i dr...

S druge strane, ako se izvoz roba iz Bosne i Hercegovine u periodu januar-septembar 2022. godine posmatra po glavnim trgovinskim partnerima vidljivo je da najviše robe izvezeno na tržište zemalja EU u vrijednosti od skoro 10 milijardi KM što predstavlja povećanje od preko 33% u odnosu na isti period prethodne godine. S druge strane, u istom periodu izvoz roba iz Bosne i Hercegovine u zemlje CEFTA-e iznosio je skoro 2,5 milijardi KM što predstavlja povećanje od 54,2%. Ako se robni izvoz iz Bosne i Hercegovine tokom navedenog perioda posmatra po zemljama vidljivo je da su najznačajnija povećanja zabilježena prilikom izvoza u Hrvatsku 50,1% (6,8 p.p), Srbiju skoro 60% (6,6 p.p), Italiju 40,6% (4,4 p.p), Njemačku 30,9% (4,6 p.p), Austriju 35,6% (3,3 p.p) i Sloveniju 19,1% (1,7 p.p).

S druge strane, pored povećanja robnog izvoza u periodu januar-septembar 2022. godine u Bosni i Hercegovini došlo je i do povećanja robnog uvoza. Tako je uvoz roba u Bosnu i Hercegovinu u periodu januar-septembar 2022. godine prema podacima BHAS-a iznosio skoro 21,2 milijarde KM što predstavlja nominalni rast od 38,3% u odnosu na isti period prethodne godine. Posmatrano po kvartalima registrirane stope uvoza roba su iznosile K1 43,1%, K42,0% i K3 31,2% u odnosu na isti period prethodne godine. Posmatrano po proizvodima, najznačajnija povećanja uvoza roba su registrirana u okviru uvoza rafiniranih naftnih derivata, baznih metala, i kamenog uglja gdje je uvoz udvostručen, dok je doprinos rastu ukupnog uvoza iznosio 7,5 p.p, 4,8 p.p i 2,7 p.p respektivno. Pored ovih kategorije, značajan rast uvoza roba registriran je u okviru uvoza sirovog željeza i čelika 59,4% (2,0 p.p), prehrambenih proizvoda 29% (1 p.p) i dr... Ako se uvoz roba u Bosnu i Hercegovinu u periodu januar-septembar 2022. godine posmatra po glavnim trgovinskim partnerima vidljivo je da najviše robe uvezeno sa tržišta zemalja EU u vrijednosti od skoro 12 milijardi KM što predstavlja povećanje od 31% u odnosu na isti period prethodne godine. Uvoz roba iz zemalja CEFTA-e iznosio je skoro 2,6 milijardi KM što predstavlja povećanje od 30,7%. Ako se robni uvoz u Bosnu i Hercegovinu posmatra po zemljama vidljivo je da su najznačajnija povećanja istog zabilježena prilikom uvoza iz Hrvatske za 53% (4,8 p.p), Italije 38,5% (4,6 p.p), Indije koji je višestruko uvećan uz doprinos rastu od (3,7 p.p), zatim Srbije 31,5% (3,6 p.p), Kine 41,9% (3,3 p.p), Turske 40% (2,3 p.p), Njemačke 17% (2,1 p.p), Austrije 28,2% (1,1 p.p) i Slovenije 15,8% (0,7 p.p).²⁷

Vanjskotrgovinski robni deficit u periodu januar-septembar 2022. godine iznosio je preko 7,6 milijardi KM i uvećan je za skoro 2,5 milijardi KM, odnosno 46,4% u poređenju sa istim periodom prethodne godine. Posmatrano po proizvodima najznačajnije kategorije koje su dovele do povećanja vanjskotrgovinskog deficita u 2022. godini su naftni derivati, farmaceutski preparati, motorna vozila, farmaceutski i prehrambeni proizvodi. S druge strane, Bosna i Hercegovina je nastavila da bilježi suficit u okviru kategorija kao što su električna energija, namještaj, određeni metalni proizvodi, obuća i dr.

Ukupna pokrivenost uvoza izvozom u Bosni i Hercegovini u periodu januar-septembar 2022. godine iznosila je 63,9%. Posmatrano po glavnim trgovinskim partnerima, pokrivenost uvoza izvozom sa zemljama EU iznosila je 83,7%, dok je pokrivenost za zemljama CEFTA-e iznosila 96,2%. Detaljniji prikaz vanjskotrgovinske robne razmjene u Bosni i Hercegovini u periodu januar-septembar 2022. godine po HS klasifikaciji prikazan je u tabeli ispod.

---

²⁷ Kada je u pitanju bh. uvoz roba u 2022. godini vrijedi istaći da je u posljednjih nekoliko mjeseci primjetno povećanje uvoza roba iz Indije, pa je tako ovaj rast uvoza roba iz Indije imao pozitivan doprinos rastu ukupnog uvoza roba od skoro 5 p.p. U okviru uvoza iz Indije najznačajniji udio ima uvoz sirovog aluminijuma.

Tabela 111: Vanjskotrgovinska robna razmjena u periodu januar-septembar 2022. godine po HS klasifikaciji

IZVOZ				UVOZ				DEFICIT				Pokrivenost uvoza izvozom
Jan_Sep_2021	Jan_Sep_2022	2022/2021 promjena %		Jan_Sep_2021	Jan_Sep_2022	2022/2021 promjena %		Jan_Sep_2021	Jan_Sep_2022	2022/2021 promjena %		
u mil KM	u mil KM	g/g	p-p	u mil KM	u mil KM	g/g	p-p	u mil KM	u mil KM	g/g	p-p	
10089	13525	34,1	34,1	15311	21173	38,3	38,3	-5222	-7648	46,5	46,5	63,9%
117	145	24,1	0,3	379	568	49,9	1,23	-262	-423	61,4	3,08	25,6%
192	174	-9,2	-0,17	598	828	38,5	1,50	-406	-654	61,0	4,74	21,1%
61	104	71,6	0,43	106	186	75,5	0,52	-45	-82	80,6	0,70	55,9%
282	345	22,3	0,62	1155	1608	39,2	2,96	-873	-1263	44,7	7,47	21,5%
912	1592	74,6	6,74	1310	3621	176,4	15,09	-398	-2029	409,8	31,23	44,0%
683	947	38,7	2,62	1237	1678	35,7	2,88	-554	-731	31,9	3,39	56,4%
483	619	28,2	1,35	905	3621	300,1	17,74	-422	-3002	611,4	49,41	17,1%
83	92	10,7	0,09	206	1678	714,6	9,61	-123	-1586	1189,5	28,02	5,5%
700	878	25,5	1,77	205	1462	613,2	8,21	495	-584	-217,9	20,66	60,1%
282	405	43,7	1,22	303	267	-11,9	-0,24	-21	138	-758,1	-3,05	151,8%
480	572	19,2	0,91	802	378	-52,9	-2,77	-322	194	-160,2	-9,88	151,3%
530	654	23,4	1,23	228	478	109,6	1,63	302	176	-41,7	2,41	136,8%
111	163	47,1	0,52	266	1174	341,4	5,93	-155	-1011	552,1	16,39	13,9%
41	39	-6,1	-0,02	25	318	1172,0	1,91	16	-280	-1846,9	5,66	12,1%
2113	3176	50,3	10,54	1439	421	-70,7	-6,65	674	2755	308,8	-39,85	754,4%
1514	1840	21,5	3,23	1765	49	-97,2	-11,21	-251	1791	-813,5	-39,10	3755,1%
289	378	30,8	0,88	824	3611	338,2	18,20	-535	-3233	504,3	51,67	10,5%
38	56	48,2	0,18	237	2640	1013,9	15,69	-199	-2584	1198,3	45,67	2,1%
160	182	14,0	0,22	8	1136	14100,0	7,37	152	-954	-727,4	21,17	16,1%
1008	1157	14,8	1,48	321	270	-15,9	-0,33	687	887	29,1	-3,83	68,7%
0	0	0,0	0,00	0	0	0,0	0,00	0	0	0	0,00	0,0%
0	0	0,0	0,00	0	0	0,0	0,00	0	0	0,0	0,00	0,0%

Izvor: BHAS

5. Strana direktna ulaganja

U vrijeme pisanja informacije nisu bili dostupni podaci o stranim direktnim ulaganjima za mjesec juli, avgust i septembar 2022. godine.

U prvom polugodištu 2022. godine ukupna SDU u Bosni i Hercegovini su prema posljednjim dostupnim podacima²⁸ CBBiH dostigla 499,2 mil. KM (neto finansijska pasiva) i manja su za 76,8% g/g. Neto finansijska aktiva je iznosila 6,8 mil. KM i bila je manja 12,1 puta u odnosu na isti period u prošloj godini. Reinvestirane zarade su dostigle 366,1 mil. KM i bile su manje za 35,9% g/g. Ovaj iznos predstavlja 73,3% ukupnih SDU i veći je 16,9 procentna poena (56,4%) u odnosu na istim period u prošloj 2021. godini.

Tabela 12: Strana direktna ulaganja po kvartalima u milionima KM

Godina	K1	K2	K3	K4	K1-K4
2018.	321,4	189,8	306,2	175,1	992,4
2019.	275,4	433,3	69,6	-0,9	777,3
2020.	258,4	221,5	177,0	93,7	750,6
2021.	404,9	477,6	334,6	-183,1	1.034,0
2022.	211,7	287,5			

Izvor: CBBiH

Dana 22.07.2022. agencija za ocjenu kreditnog rejtinga Moody's Investors Service potvrdila je Bosni i Hercegovini suvereni kreditni rejting „B3 sa stabilnim izgledima“. Takođe 04.02.2022. godine kreditna agencija Standard & Poor's potvrdila je Bosni i Hercegovini suvereni kreditni rejting „B sa stabilnim izgledima“.

²⁸ BPM6_for_users_Q1_2019_Q2_2022_detailed

Na osnovu člana 17. Zakona o Vijeću ministara Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik Bosne i Hercegovine“, br. 30/03, 42/03, 81/06, 94/07 i 24/08), člana 54. stava (1) tačke b) i člana 56. Poslovnika o radu Vijeća ministara Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, broj 22/03) Vijeće ministara Bosne i Hercegovine na _____ sjednici, održanoj _____ godine, donijelo

ZAKLJUČAK

Vijeće ministara Bosne i Hercegovine usvojilo je dokument *Informacija o kretanju makroekonomskih pokazatelja za Bosnu i Hercegovinu januar/siječanj – septembar/rujan 2022. godine.*

broj: _____ od _____ godine.

Broj: _____, _____ godina.
S a r a j e v o

M. P.

Predsjedavajući
Vijeća ministara Bosne i Hercegovine
Borjana Krišto

Na temelju članka 17. Zakona o Vijeću ministara Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik Bosne i Hercegovine“, br. 30/03, 42/03, 81/06, 94/07 i 24/08), članka 54. stavka (1) točke b) i članka 56. Poslovnika o radu Vijeća ministara Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, broj 22/03) Vijeće ministara Bosne i Hercegovine na _____. sjednici, održanoj _____ godine, donijelo je

ZAKLJUČAK

Vijeće ministara Bosne i Hercegovine usvojilo je dokument *Informacija o kretanju makroekonomskih pokazatelja za Bosnu i Hercegovinu januar/siječanj – septembar/rujan 2022. godine.*

broj: _____ od _____ godine.

Broj: _____, _____ godina.

Sarajevo

M. P.

Predsjedatelj
Vijeća ministara Bosne i Hercegovine
Borjana Krišto

На основу члана 17. Закона о Савјету министара Босне и Херцеговине („Службени гласник Босне и Херцеговине“, бр. 30/03, 42/03, 81/06, 94/07 и 24/08), члана 54. става (1) тачке б) и члана 56. Пословника о раду Савјета министара Босне и Херцеговине („Службени гласник БиХ“, број 22/03) Савјет министара Босне и Херцеговине на _____ сједници, одржаној _____ године, донио је
(број сједнице) (датум сједнице)

ЗАКЉУЧАК

Савјет министара Босне и Херцеговине усвојио је документ ***Информација о кретању макроекономских показатеља за Босну и Херцеговину јануар/свијечањ – септембар/рујан 2022. године.***

број: _____ од _____ . године.

Број: _____ , _____ . година.
С а р а ј е в о

М. П. Предсједавајући
Савјета министара Босне и Херцеговине
Борјана Кришто